

प्रमुखानाम् आलङ्कारिकाणां रचनासम्बन्धी पट्टिका

क्रम संख्या	आलङ्कारिकस्य नाम	प्रसिद्धः अलङ्कारग्रन्थः	सिद्धान्तः	प्रसिद्धा काव्यचिन्ता/सविशेषता	जीवनकालः
१	भरतः	नाट्यशास्त्रम्	रससिद्धान्तः	विभावानुभावव्यभिचारीसंयोगात् रसनिष्पत्तिः	B.C 200-100
२	दण्डिः	काव्यादर्शम्		शरीरं तावदिष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली	A.D 600-750
३	भामहः	काव्यालङ्कारम्	अलङ्कारसिद्धान्तः	काव्यशोभाकरान् धर्मान् अलङ्कारान् प्रचक्षते।।	A.D.750-850
४	उद्भटः	काव्यालङ्कारसंग्रहम्			A.D.750-810
५	वामनः	काव्यालङ्कारसूत्राणि वृत्तिश्च	रीतिसिद्धान्तः	रीतिरात्मा काव्यस्य	A.D.770-840
६	रुद्रटः	काव्यालङ्कारम्			A.D.800-840
७	आनन्दवर्धनः	ध्वन्यालोकम्	ध्वनिसिद्धान्तः	काव्यस्यात्मा ध्वनिः	A.D.840-890
८	अभिनवगुप्तः	अभिनवभारती ध्वन्यालोकलोचनम्		*प्रत्यभिज्ञादर्शनस्य आचार्यः	A.D.950-1025
९	राजशेखरः	काव्यमीमांसा			A.D. 800-920
१०	कुन्तकः	वक्त्रोक्तिजीवितम्	वक्त्रोक्तिसिद्धान्तः	वक्त्रोक्तिरेव वैचित्र्य - भङ्गीभणितिरुच्यते	A.D.925-1020
११	धनन्जयः धनिकश्च	दशरूपकम्			A.D.875-879
१२	महिमभट्टः	व्यक्तिविवेकम्	अनुमानसिद्धान्तः	अनुमानेऽन्तर्भावं सर्वस्यैव ध्वनेः प्रकाशितुं व्यक्तिविवेकं कुरुते	A.D.1015-1100
१३	भोजदेवः	सरस्वतीकण्ठाभरणम्			A.D.1015-1055
१४	क्षेमेन्द्रः	औचित्यविचारचर्चा	औचित्यसिद्धान्तः	अनौचित्यादृते नान्यत् रसभङ्गस्य कारणम्	A.D.1000-1080
१५	ममटः	काव्यप्रकाशम्		तददोषौ शब्दैर्धौ सगुणौ	A.D.1000-1160
१६	रुय्यकः	अलङ्कारसर्वस्वम्			A.D.1130-1160
१७	विश्वनाथकविराजः	साहित्यदर्पणम्		वाक्यं रसात्मकं काव्यम्	A.D.1325-1360
१८	जगन्नाथपण्डितराजः	रसगङ्गाधरम्		रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्	A.D.1610-1670
१९	अप्पय्यदीक्षितः	कुवलयानन्दम्			A.D.1600-1700
२०	विद्यानाथः	प्रतापरुद्रीयम्		*काकतीयभूपस्य प्रतापरुद्रस्य वर्णनापरम्	A.D.1200-1300

२१	भानुदत्तः	रसमञ्जरी			A.D.1450-1500
२२	वाग्भटः	वाग्भटालङ्कारः			न अवगतः
२३	बलदेवविद्याभूषणः	साहित्यकौमुदी काव्यकौस्तुभम्			न अवगतः
२४	हेमचन्द्रसूरिः	काव्यानुशासनम्		*जैनाचार्यः	A.D.1184 -1250
25	रूपगोस्वामि	नाटकचन्द्रिका		* वैष्णवाचार्यः(प्रेमभक्तिपरस्य अद्वैतस्य प्रवक्ता)	A.D.1490-1563
२६	कान्तिचन्द्रविद्यारत्नभट्टाचार्यः	काव्यदीपिका			न अवगतः
२७	पं रामरूपपाठकः	चित्रकाव्यकौतुकम्		* सलक्षणं सोदाहरणं शब्दालङ्कारवर्णनम् क्रियते	न अवगतः
२८	जयदेवः	चन्द्रालोकः		* कुवलयानन्दस्य आधारग्रन्थः	A.D.1100-1200

Prepared by

Sankaranarayanan.A,HSST(Sanskrit),Govt.Sanskrit HSS Thripunithura
Phone – 9744780455 E Mail – sankarjiodakara@gmail.com

Reference

- 1 ഭാരതീയകാവ്യശാസ്ത്രസാരം - വേദബന്ധു N B S publishers
- 2 Kavysmala series 1 to 14 Pandurang Javanji and Thukkaram Javanji
- 3 Books published by Pandit Jibananda Vidyasagara, Kolkatta